

ARMÁDA SPÁSY

**PRŮVODCE
POULIČNÍ
MEDICÍNOU**

A black and white photograph showing a handgun lying on a dark surface next to a crumpled paper bag. The scene is dimly lit, with the handgun and bag being the primary focus.

SRDCE BOHU, RUCHE LIDEM.

OBSAH

Předmluva	5,7
Definice	9
Programové prohlášení	9
Filozofie	9
Základní principy	9–12
Praxe	12
Terénní práce	12–14
Oděv a chování při terénní práci	14
Angažovanost	15–16
Akutní péče	16
Chronické stavy	16–17
Preventivní péče	17
Předání pacienta a koordinace péče	17–18
Pohotovost (emergency)/doporučení k hospitalizaci	18–19
Setkání koordinované péče	19–22
Přeprava klientů	22
Pojízdná ambulance/dodávka	22
Zdravotní dokumentace	23–24
Zdravotnické zavazadlo	24–25
Léčiva	26
Konzultace v nemocnici	27
Dobrovolníci	27–30
Pojištění, odpovědnost za škody a zproštění odpovědnosti	30
Všeobecná preventivní opatření	30
Péče koordinovaná ze střediska	31–33
Ubytování	33
Další služby	36
Uživatelský poradní výbor	36
Mimořádné okolnosti	36–38
Život ohrožující počasí	38
Administrace programu pouliční medicíny	39–40
Public Relations	41–42
Fundraising	42–43
Zdravotnické vzdělání	43
Networking	44
Appendix/Seznam literatury	45
Medici pro Armádu spásy	46
O Armádě spásy	47
Příklady dobré praxe	50–58
Příběhy uživatelů	59–60

DEFINICE

Pouliční medicína je systematický přístup k poskytování zdravotní péče osobám bez domova žijícím na ulici.

PROGRAMOVÉ PROHLÁŠENÍ

Dokud lidé žijí venku na našich ulicích, na nábřežích řek a v opuštěných budovách, pouliční medicína bude poskytovat přístup ke zdravotní péči, která odpovídá jejich specifickým potřebám.

FILOZOFIE

Jádrem filozofie pouliční medicíny je navázat vztah s těmi, kdo spí na ulicích, který jim umožní žít zdravěji. Je klíčové, aby všechny programy pouliční medicíny směřovaly tam, kde bezdomovci bez přístřeší žijí, a navazovaly s nimi kontakt za podmínek, které jsou pro ně přijatelné. Vztah s bezdomovci bez přístřeší musí být založen na úctě ke každému jednotlivci, aby vedl k modelu péče orientované na dohodnutý cíl. Dostupnost zdravotní péče je základní funkcí pouliční medicíny. Součástí praxe pouliční medicíny jsou také kroky směřující ke zdravějšímu životu, např. pomoc při zajištění osobní bezpečnosti,¹ bydlení, příjmu, psychiatrické či toxikologické léčby, snižování rizik a možnost seberealizace.

ZÁKLADNÍ PRINCIPY

- Všechny osoby jsou rovnocenné a mají právo na plný rozvoj svého potenciálu.
- Osoby žijící bez přístřeší zakouší závažnou fragmentaci od ostatní společnosti. Tuto fragmentaci samotnou je třeba řešit, aby se naše společnost mohla uzdravit.
- Pouliční medicína se primárně věnuje osobám žijícím na ulici / bez přístřeší. Pokud tyto osoby postoupí z ulice do nějaké formy bydlení, bude jim vyhledána návazná podpora buď přímo, nebo prostřednictvím spolupracujících subjektů.
- Lidé bez domova nejsou obviňováni za svou situaci.

¹ V Praze např. terénní pracovníci kontrolují bezpečnost vytápění provizorních přístřešků a informují klienty o protipožární ochraně. Požáry a následně těžké popáleniny jsou u lidí bez domova časté.

- Lidé žijící na ulici mají pozoruhodné silné stránky, které je třeba rozpoznat a podporovat.
- Bezdomovci bez přístřeší mají právo na přístup ke zdravotní péči, která je uzpůsobena jejich reálným životním podmínkám.
- Pouliční medicína musí zachovávat nejvyšší možný standard zdravotní péče.
- Navazování kontaktů v terénu prostřednictvím dalších členů cílové skupiny, stejně jako využití zkušeností současných i bývalých bezdomovců, je velmi cenné a mělo by být aktivně vyhledáváno.
- Bezdomovci sami budou přispívat poradním hlasem k tomu, jak bude poskytování služeb probíhat.
- Klíčem v terénní práci je angažovanost.
- Osoby žijící na ulici mají právo rozhodovat o tom, jak budou žít svůj život, a mají právo služby odmítnout. Za svá rozhodnutí zodpovídá každý sám. Pouliční medicína pro ně zůstane plně otevřená, ať už se rozhodnou jakkoli.
- Služby budou založeny na individuálních potřebách a záměrech každé osoby bez domova. Každý krok bude s danou osobou předem domluven a neodsouhlasená intervence bude provedena pouze v případě, že je přímo ohrožen život klienta či jiné osoby.
- Služby budou poskytovány bez jakékoli diskriminace na základě rasy, pohlaví, věku, příjmu, kultury, vyznání, etnické příslušnosti, výšky, váhy, společenské třídy, rodinného stavu, sexuální orientace, rodinného uspořádání, diagnózy HIV/AIDS, fyzického či vývojového postižení, schopnosti domluvit se daným jazykem,² statusu přistěhovalce, vojenské evidence, duševní choroby či závislosti.
- Pouliční medicína se drží principů a praxe snižování rizik.
- Všechny překážky bránící zlepšení situace osob žijících na ulici je třeba omezit či odstranit.
- Všechny prostředky, které mohou mít vliv na život bezdomovců bez přístřeší, by měly být využity koordinovaně v jejich prospěch. Pouliční medicína bude všechny takové subjekty podle možností koordinovat.
- Zdravotní péče o bezdomovce bez přístřeší musí mít nejvyšší možnou komplexnost a kontinuitu.
- To, jak reagujeme na osoby žijící na ulici, je svědectvím pro celou společnost a jakákoli příležitost vést jeden druhého k větší lidskosti by měla být využita slovem či skutkem. Pouliční medicína bude usilovat o prosazování podmínek, v nichž budou všichni z okruhu osob bez domova i mimo tento okruh respektováni.

² V originále „schopnosti domluvit se anglicky“.

95
km